

UTICAJ STAROSTI OCA I SEZONE PARENJA NA VELIČINU LEGLA

SRPSKOG GONIČA

Milivoje M.Urošević¹, Darko M.Drobnjak¹, Predrag N. Perišić²

¹ Međunarodni kinološki sudija

² Poljoprivredni fakultet, Beograd-Zemun

Sažetak: Ispitivan je uticaj starosti oca i sezone parenja na veličinu legla kod srpskog goniča. Utvrđena je prosečna veličina legla od 4,19 štenadi, koja su poticala od očeva starosti do dve godine do 5,05 štenadi od očeva starosti dve do tri godine. Veličina legla po sezonama parenja iznosila je u zimskoj sezoni 4,15 štenadi, prolećnoj 5,25, letnjoj 5,00 i jesenjoj sezoni 4,50 štenadi. Veličina legla u zavisnosti od sezone parenja i starosti oca, statistički se nije značajno razlikovala ($p>0,05$).

Ključne reči: gonič, leglo, parenje, sezona, štenad.

Uvod

Po zvaničnoj klasifikaciji Međunarodne kinološke federacije (FCI) Srbija ima dve rase autohtonih goniča, a to su srpski gonič i srpski trobojni gonič. Zvanični kinološki standardi za svaku rasu definišu eksterijer jedinke, dok se reproduktivnim osobinama ne bave. Da bi se jednoj rasi postavio pravilan odgajivački cilj, neophodno je, pored ostalog, znati i osnovne

reproduktivne osobine. U tom cilju obavljeno je ispitivanje uticaja starosti oca i sezone parenja na veličinu legla srpskog goniča u Srbiji.

milivoje.urosevic@gmail.com

Pregled literature

Srpski gonič pripada grupi starih rasa, a Međunarodna kinološka federacija prihvatila je standard, pod imenom Balkanski gonič, 1948. godine na Generalnoj skupštini FCI-a na Bledu (Urošević, 2006). I pored prilične brojnosti u Srbiji ova rasa goniča u drugim zemljama susreće se gotiovo sporadično. Zbog toga u inostranoj literaturi nema podataka o reproduktivnim ili nekim drugim osobinama srpskog goniča. U našoj literaturi prvi prikaz analize legala balkanskog goniča, a to je tada bio zvaničan naziv srpskog goniča, dali su *Pavlović i Antić* (1954). Oni saopštavaju da je prosečna veličina legla ove rase 4,89 štenadi, uz napomenu da je to slaba plodnost. Posle tog saopštenja dugi niz godina, u dostupnoj literaturi, nema podataka o reproduktivnim osobinama srpskog goniča. *Urošević et.al.* (1988) objavljuju prve rezultate o sezonskim varijacijama nekih reproduktivnih osobina srpskog (balkanskog) goniča. Autori su utvrdili da razlike u broju muške štenadi u leglu, posmatrano po sezonama parenja, nisu bile statističke značajne. Za razliku od muške štenadi, kod ženske štenadi razlike u broju po sezonama parenja bile su statističke značajne. Prosečna veličina legla bila je 5,23. O velični legla i odnosu polova u leglima srpskog goniča na teritorije Republike Srpske izveštavaju *Urošević et.al.* (2010). U posmatranom periodu od 2007. do 2009. godine, prosečna veličina legla bila je 5,33. Najmanji broj štenadi bio je 2007. (5,04), a najveći broj od 5,73 šteneta po leglu zabeležen

je 2009. godine. Ovim istraživanjima utvrđeno je da se u leglima prosečno javlja 2,79 muške štenadi i 2,53 ženske štenadi. Interesantno je pogledati rezultate do kojih su došli *Drobnjak et.al.* (2010) ispitujući veličinu legla srpskog trobojnog goniča u Republici Srpskoj. Ova rasa veoma je bliska srpskom goniču tako da se dobijeni rezultati relevantno mogu koristiti za poređenje. Prosečna veličina legla srpskog trobojnog goniča, u Republici Srpskoj, bila je 5,58 štenadi. U leglima je prosečno bilo 3,59 muške i 2,00 ženske štenadi.

Materijal i metod rada

Analizirano je ukupno 48 štenjenja srpskog goniča, koja su bila tokom 2006. godine na teritoriji Srbije. Ispitivan je uticaj starosti oca pri parenju na broj dobijene štenadi, tako što su očevi razvrstani u 3 grupe – klase (1 – mužjaci starosti do 2 godine, 2 – mužjaci u trećoj godini života, 3 – mužjaci stariji od 3 godine). Takođe, po modelu jednofaktorijelne analize (F-test) ispitivan je uticaj sezone parenja na broj dobijene štenadi, a sva štenjenja su grupisana prema datumu parenja u 4 grupe (sezona 1-zimski period, sezona 2-proleće, sezona 3- leto, sezona 4-jesen). Utvrđeni su osnovni parametri deskriptivne statistike za broj dobijene štenadi (prosek, standardna devijacija, koeficijent varijacije, minimum, maksimum).

Rezultati i diskusija

U tabeli 1. prikazani su parametri deskriptivne statistike za broj štenadi u leglima srpskog goniča. Prosečno je bilo 2,38 muške štenadi, uz koeficijent varijacije od 71,85% i 2,23 ženska šteneta sa koeficijentom varijacije od 69,96%. Dobijena razlika u broju štenadi, posmatrano po polovima, statistički nije bila značajna ($p > 0,05$). Slične rezultate za odnos polova u leglu u korist

muške štenadi utvrdili su *Urošević et.al.* (2010) kod srpskog goniča u Republici Srpskoj i *Drobnjak et.al.* (2010) ispitujući veličinu legla srpskog trobojnog goniča u Republici Srpskoj.

Tabela 1. Broj dobijene štenadi

pol štenadi	Broj štenjenja	Prosek	T-test za broj štenadi po polovima	S.D.	C.V. (%)	Minimum	Maximum
muška	48	2.38	0.482630 ^{N.S.}	1.71	71.85	0.00	8.00
ženska	48	2.23		1.56	69,96	0.00	6.00
ukupno	48	4.60	-	2.52	54,78	1.00	9.00

Tabla 2. Broj dobijene štenadi po starosnim grupama očeva

starosna grupa oca	ukupno štenadi	Stand. dev.	C.V. (%)	N
1	4.19	0.55	13.13	21
2	5.05	0.61	12.08	20
3	5.00	0.69	13.80	7

Posmatrajući uticaj starosti oca pri parenju na broj dobijene štenadi (tabela 2), utvrđen je prosečan broj štenadi od 4,19 za očeve starosti do dve godine, 5,05 štenadi u leglima čiji su očevi bili starosti dve do tri godine i 5,00 štenadi od očeva starijih od tri godine. I pored jasnih razlika u apsolutnim vrednostima za prosečan broj štenadi u leglu, starost oca pri parenju nije imala statistički značajnog uticaja ($p>0,05$) na veličinu legla (tabela 3).

Tabela 3. Uticaj starosti oca na broj dobijene štenadi

	SS	Degr. of	MS	F	p
Ukupno	843.2900	1	843.2900	131.6781	0.000000
grupa oca	8.4786	2	4.2393	0.6620 ^{N:S:}	0.520792
greška	288.1881	45	6.4042		

Posmatrano po sezonama parenja (tabela 4), u prvoj sezoni prosečan broj štenadi u leglu je 4,15 i koeficijent varijacije 15,18%. U drugoj sezoni parenja prosečna veličina legla bila je 5,25, a koeficijent varijacije 11,24% dok je u trećoj sezoni parenja prosečan broj štenadi u leglu bio 5,00 i koeficijent varijacije 16,40%. U četvrtoj sezoni parenja prosečna veličina legla bila je 4,50 i koeficijent varijacije 22,00%. Sezona parenja kao faktora nije imala statistički značajnog uticaja ($p > 0,05$) na veličinu legla (tabela 5).

Tabela 4. Broj dobijene štenadi po sezonama parenja

sezona	ukupno štenadi	Stand. dev.	C.V. (%)	N
1	4.15	0.63	15.18	20
2	5.25	0.59	11.24	16
3	5.00	0.82	16.40	6
4	4.50	0.99	22,00	6

Tabela 5. Uticaj sezone parenja na broj dobijene štenadi

	SS	Degr. of	MS	F	p
Ukupno	801.2187	1	801.2187	123.6752	0.000000

sezona	11.6167	3	3.8722	0.5977 ^{N.S.}	0.619892
greška	285.0500	44	6.4784		

Dobijeni rezultati su delimično saglasni sa rezultatima *Uroševića et.al.* (1988), koji objavljuju prve rezultate o sezonskim varijacijama nekih reproduktivnih osobina srpskog (balkanskog) goniča. Autori su utvrdili da razlike u broju muške štenadi u leglu, posmatrano po sezonama parenja, nisu bile statističke značajne, dok je suprotno bilo sa brojem ženske štenadi u leglu, posmatrano po sezonama.

Zaključak

Na osnovu ispitivanja uticaja starosti oca i sezone parenja na veličinu legla kod srpskog goniča utvrđena je proesčna veličina legla od 4,60 štenadi (2,38 muška, 2,23 ženska). Starost oca nije imala statistički značajan uticaj ($p > 0,05$) na veličinu legla, isto kao i sezona parenja, a broj štenadi u leglu po sezonama parenja je iznosio u zimskoj 4,15 štenadi, prolećnoj 5,25, letnjoj 5,00 i jesenjoj 4,50 štenadi.

Literatura

Drobnjak D., Urošević M., Novaković B., Matarugić D., Živković B. (2010): Odnos polova i veličina legla srpskog trobojnog goniča u Republici Srpskoj. Glasnik Šumarskog fakulteta u Banjoj Luci (u štampi)

Pavlović S., Antić S. (1954): Balkanski gonič. Veterinarski arhiv, XXXIV, 1-2, str.29-37.

Urošević M., Skalicki Z., Špoljarić B.(1988): Sezonske varijacije nekih reproduktivnih osobina balkanskog,jugoslovenskog trobojnog i jugoslovenskog planinskog goniča. Prvo savetovanje o domaćim rasama goniča. Valjevo

Urošević M.(2006) Srpski i slični goniči.Kinološki savez Srbije,Beograd

Urošević M., Novaković B., Drobnjak D., Matarugić D., Živković B.(2010) :Odnos polova i veličina legla srpskog goniča. 5.Međunarodno savetovanje o lovstvu.Žagubica (Zbornik radova u štampi)

UTICAJ STAROSTI OCA I SEZONE PARENJA NA VELIČINU LEGLA

SRPSKOG GONIČA

Milivoje M.Urošević¹, Darko M.Drobnjak¹, Predrag N. Perišić²

¹ Međunarodni kinološki sudija

² Poljoprivredni fakultet Beograd-Zemun

milivoje.urosevic@gmail.com

R e z i m e

Ispitivan je uticaj starosti oca i sezone parenja na veličinu legla kod srpskog goniča. Analizom 48 štenjenja utvrđena je prosečna veličina legla od 4,60 štenadi. Po starosnim grupama očeva, bilo je 4,19 štenadi od očeva starosti do dve godine, 5,05 štenadi od očeva starosti dve do tri godine i 5,00 štenadi od očeva starosti preko tri godine. Veličina legla po sezonama parenja iznosila je u zimskoj sezoni 4,15 štenadi, prolećnoj 5,25, letnjoj 5,00 i jesenjoj sezoni 4,50 štenadi. Veličina legla u zavisnosti od sezone parenja i starosti oca, statistički se nije značajno razlikovala ($p > 0,05$).

Ključne reči: gonič, leglo, parenje, sezona, štenad.